

פחד דוד



פרשת
תזריע-
החודש
כ"ז אדר ב'
תשע"ד
709

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי חיים פינטו זיע"א



ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:20 | 18:35 | 18:27 | 18:38

מוצאי שבת 19:33 | 19:35 | 19:35 | 19:35

רבינו תם 20:14 | 20:11 | 20:13 | 20:13

משכיל לדוד

האחדות מקורה בהקרבה

ובאותם ארבעה ימים, בהם היה קשור השם למיטה, היו המצרים רואים את בני ישראל ומאיימים להורגם, אך הקב"ה לא נתן להם את האפשרות לבצע את זממם. ואומרים חז"ל שכל כך היה גדול חרון אפם של המצרים על בני ישראל, עד שהיו שנייהם קהות מרוב כעס. ולאחר מכן נצטוו בני ישראל לשחוט את הקרבן ולמרוח מדמו על מזוזות הבית, על מנת שהקב"ה יראה את בתי היהודים ויפסח עליהם במכת בכורות.

והנה לא די בזאת, אלא שבני ישראל הגדילו לעשות בזה שצלו את אלילם של מצרים, כך שעשן הקרבן וריחו נישא והלך בכל ארץ מצרים והגביר את חמתם של הגויים. ומלבד העונש שהיה בזה למצרים שראו עיניהם שקרבנם נשחט ונאכל על ידי בני ישראל, היה בזה סמל חשוב עבור בני ישראל שבמעשה זה שחטו גם את אלילות מצרים מלבם.

וקרבן פסח נתייחד בכך שהיו נמנים עליו ואוכלים אותו חבורות חבורות, ולעיתים היו מתקבצים יחדיו מספר משפחות ואוכלים אותו יחד מפני הצוויו שלא להותיר ממנו עד הבוקר. והקב"ה ציוה על בניו בכוונה תחילה שלא להותיר מאומה מן הקרבן, וזאת כדי שיתחברו ויתלכדו יחדיו מספר חבורות ומשפחות. ואותה התלכדות שהיתה לבני ישראל לצורך אכילת הקרבן, קירבה אותם זה לזה ואיחדה את לבבם.

וכידוע אחד העיקרים החשובים והבולטים בחג הפסח הוא עניין האחדות. שלא זכו בני ישראל להיגאל ממצרים אלא בעבור שבעתיד יקבלו את התורה הקדושה, ואימתי זכו בני ישראל לקבל את התורה מסיני, רק לאחר שחנו תחת ההר כאיש אחד בלב אחד והכריזו נעשה ונשמע. והעולה מן הדברים שהתנאי לקבלת התורה הוא אחדות ודיבוק חברים, ועל מנת שהתורה תחול על בני ישראל, עליהם להיות מצויים בערבות הדדית זה עם זה. וכיצד התחנכו עם ישראל להיות באחדות אחד עם השני, בזה שנמנו על קרבן הפסח חבורות חבורות ואכלוהו יחדיו. ואף אנו אומרים כיום בליל פסח "כל דכפין יתייזכור, כל דצריך יתייזכור".

ואותו קרבן פסח נקרא דווקא בשם 'קרבן' ולא 'ארוחת פסח' וכיוצא בזה, היות והמילה קרבן היא מלשון הקרבה, לומר לך שכדי להימצא באחדות, על האדם להקריב מעצמו למען זולתו. ורק בזמן שאדם דוחק הצידה את רצונותיו ועצמיותו ומעמיד לנגד עיניו את רצונות הזולת, יכול הוא לרכוש את אותה מדגרה נעלה של האחדות. ומשמע שדיבוק חברים וערבות הדדית, הם כקרוב לכל דבר ולכן קרבן פסח שנאכל מתוך ליכוד ואחדות נקרא בשם "קרבן".

וכשם שמטרת קרבן פסח היתה לגרום לאחדות בין בני ישראל - בינם לבין עצמם ובינם לבין הבורא, כך מטרת הנישואין בין איש לאשתו היא להרבות את האהבה והאחדות ביניהם. האשה היולדת שדיברה בגנות בעלה, עליה להביא קרבן חטאת, ונראה שזה משום שבין איש לאשה יש חיבור בשר, ושם י-ה ביניהם, והאשה בדברה על בעלה, גורמת לסילוק השכינה, על כן חייבת להביא קרבן חטאת.

"ובמלאות ימי טהרה לבן או לבת, תביא כבש בן שנתו לעולה ובן יונה או תור לחטאת אל פתח אהל מועד אל הכהן". (ויקרא יב.)

מובא בדברי התורה הקדושה שלאחר שאשה ילדה בן או בת, עליה להביא קרבן חטאת. וכידוע קרבן חטאת מביאים עבור חטא שעשה האדם על מנת שאותו קרבן יעורר רחמים על החוטא ויכפר על מעשיו. ולאור זאת קשה מדוע נצטווה האשה להביא קרבן חטאת לאחר לידתה, ומהו החטא שחטאה עד שהתחייבה בכך. ומבארים המפרשים שבזמן שהאשה עומדת על המשבר ומתגברים עליה כאבי הלידה, לעיתים היא חשה כעס וחרון אף על בעלה שגרם לה להיכנס להריון ולהגיע למצב שבו היא כורעת ללדת ומתייסרת בייסורי הלידה, ומתוך אותו כעס היא נודרת בלבה שלעולם לא תזדקק עוד לבעלה על מנת שלא תשוב להימצא באותו מצב קשה וכואב.

וכעס זה שכועסת האשה על בעלה, חולף ונעלם במהירות מיד כשהתינוק יוצא לאוויר העולם, וכאשר האשה אוחדת את התינוק בידיה, מיד היא שוכחת את כעסה על בעלה ואת אשר נדרה, ושמהה גדולה מציפה את לבה. ודברים אלו מתחזקים יותר כאשר אשה זוכה ללדת לראשונה לאחר שנים רבות וארוכות של ציפייה, ולמרות שבזמן הלידה האשה מתייסרת בכאביה וכועסת על בעלה, ברי לכל שלאחר שוולדה יצא לאוויר העולם, היא אף תברך את בעלה שסייע בעדה לזכות לחבוק את בנה בידיה.

ועל אותו כעס שכועסה האשה על בעלה ובגללו נדרה שיתר לא תזדקק לו, מצווה עליה התורה להביא קרבן חטאת לבטל את נדרה ולהסיר עוונה, שעל אף שכועסה היה זמני ועד מהרה התחלף בשמחה עצומה, למרות כן משום הכעס הרגעי שהיה לה על בעלה - חובה עליה להביא קרבן חטאת, משום שאותה שגאה שהיתה בלבה על בעלה נחשבת לה לחטא. ואם הגדילה לעשות ואף נדרה שיתר לא תזדקק לו, הרי שהחובה להביא קרבן חטאת גדולה פי כמה.

ועל עניין זה נתעוררתי לשאול, הרי ידוע וברור לכל שאותו כעס שכועסת האשה על בעלה בזמן לידתה אינו גדול ואינו אמיתי ומוצדק, אלא עתיד לחלוף במהרה. ומדוע דקדקה התורה עם האשה וציותה עליה להביא קרבן חטאת, הרי מלבד כעס זה שיש לאשה על בעלה ישנו לעיתים כעס על חבר, קרוב משפחה, ילד וכו', וכי יתכן לומר שלאחר כל כעס והקפדה שהיה לאדם על זולתו היה צריך להביא קרבן חטאת.

ונראה לבאר קושיה זו על פי קרבן נוסף, אותו התחייבו עם ישראל להביא והוא קרבן פסח. אותו קרבן פסח שעם ישראל היו צולמים בירושלים ואוכלים אותו חבורות חבורות, הינו זכר לשה שהיה אלילם של מצרים.

עם ישראל קשרו את השם לרגלי המיטה במשך ארבעה ימים, ולאחר אותם ימים צלו אותו ואכלו מבשרו חבורות חבורות. ובני ישראל נצטוו לשחוט את אלילם של מצרים כדי לשחוט גם את תועבת מצרים שהיתה בקרבם. ומכיוון שעתה מוטלת עליהם החובה להיות דבקים בה' לבדו, הרי שצריכים הם להסיר כל רמז לאלילות מצרים מעליהם על ידי שחיטת אלוהיהם שהוא השם.

הילולא דצדיקיא



כז - רבי אלישע ניסים ששון
דנגור חכם באשי בבבל

כח - רבי מרדכי חברוני
ראש ישיבת חברון

כט - רבי מאיר ועקנין
אב"ד טבריה

א - כ"ק רבי שלמה
פינטו זיע"א

ב - רבי יעקב יוסף וורסקי
האדמו"ר מסקוירא

ג - רבי יחיאל מיכל
המגיד הקדוש מזלוטשוב

ד - רבי רחמים נסים פלאג'י
רב באיזמיר

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il



במה מפטירין

הפטר השבוע:

"כה אמר ה' א-להים בראשון" (יחזקאל מה)
הקשר לפרשה: בהפטר נקרא על הקרבנות שיביא הנשיא בראש חדש ניסן, וכמו כן מסופר על חג הפסח, וכך גם המפטיר של שבת החודש עוסק בענין ראש חדש ניסן וחג הפסח הממשמש ובא לטובה.

"ועשה הנשיא ביום ההוא בעדו ובעד כל עם הארץ פר חטאת". (יחזקאל מה. כב)

יש לפרש את הפסוק בדרך רמז, על פי דברי רבותינו בתלמוד (בבא בתרא ס:): 'קשטו עצמך ואחר כך קשטו אחרים'. דהיינו שכאשר האדם בא להטיף מוסר לחבירו, צריך הוא בראש ובראשונה לדאוג שהוא עצמו יהיה שלם ונקי בדבר זה. שאם לא כן, השומע לא יקבל את דברי מוסרו ואת תוכחתו מתוך הטענה שהוא ידאג קודם לעצמו ואחר כך ידאג לאחרים.

וזהו שאומר הכתוב "ועשה הנשיא ביום ההוא בעדו" - בראש ובראשונה החכם צריך לעשות לעצמו ואחר כך "ובעד כל עם הארץ", ואז דבריו יתקבלו על הציבור. ("תורת הפרשה")

"כה אמר ה' א-להים שער החצר הפנימית הפונה קדים יהיה סגור ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח וביום החודש יפתח". (יחזקאל מז. א)

בילקוט שמעוני מבואר זאת; כדי שיהיו יודעים באיזה יום שבת ובאיזה יום ראש חודש.

כוונת המדרש היא שהנה לעתיד לבוא יהיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתיים כאור ששת ימי בראשית. וכתוב במדרש שלעתיד לא יהיה לילה ואם כן לא יהיו העם יודעים מתי הוא שבת ואימתי חל ראש חודש.

ולכן השער הזה יהיה פתוח ביום השבת וביום ראש חודש והשער לא יסגר עד הערב, ומזה ידעו אימתי שבת ואימתי הוא ראש חודש.

(מסגרת השער)

"והנשיא בתוכם בכואם בואם יבוא ובצאתם יצאו". (יחזקאל פרק מז. י')

הנה הדין הוא שהנשיא נכנס ראשון ויוצא אחרון. ולכן על הביאה שהיא העיקר והראשון אמר 'יבא' בלשון יחיד, כפי הכלל שיסדתי בחבורי התורה והמצוה (ויקרא סי' ר"ן). ובהציאה שאינו יוצא ראשון ואינו עקר אמר 'יצאו' בלשון רבים. ("מלבי"ם")

במסילה נעלה

מסירות נפש למצות המילה



שלא תצא תקלה תחת ידי

באחת הפעמים בהן שהיתי במרוקו בביתו של ר' מרדכי כנפו הי"ו, הוזמנתי להיות סנדק בברית מילה. מצוה זו אהובה עליי במיוחד, ואיני מוותר עליה גם כאשר הדבר דורש ממני טרחה מרובה ומאמצים גדולים. אולם, באופן בלתי ברור - בברית הזו במרוקו, כשהוזמנתי להיות סנדק, ללא סיבה ברורה סרבתי להיענות להזמנה ולא שמשתי כסנדק בברית המילה.

ימים ספורים לאחר מכן נודע לי שהתינוק נפטר לאחר ברית המילה.

צער פשט בלבי, אולם ראיתי השגחה מיוחדת מהקב"ה ששמר עליי לבל תצא תקלה תחת ידי ושלא יגרם בגללי חילול ה' ח"ו. שאולי היו האנשים טוענים כנגדי - 'הנה רבי דוד היה הסנדק בברית של התינוק, ואיך אם כן נפטר התינוק? להיכן נעלמה זכות אבותיו של הסנדק?'

אך ברוך ה' שמנע ממני תקלה זו, ובודאי זכות אבותי הקדושים זיע"א היא שעמדה לי לשמור עלי ממכשול ומחילול ה'.

לקיים רצון ה' מאהבה

הובא לפני מקרה של אם יהודיה שלא הסכימה לערוך לבנה הרך הנוול ברית מילה, באומרה שבמעשה המילה יש משום האכזריות.

למרות שבעלה הסביר לה על גודל מעלת מצות המילה וניסה לשדל אותה בדברים ולשכנע אותה שתאפשר לו להכניס את בנו בבריתו של אברהם אבינו - לא הועילו כל דבריו, האם עמדה על דעתה והתנגדה למעשה המילה בכל תוקף, וכך נותר התינוק היהודי ערל.

כעבור תקופה נתקף התינוק הקטן בחיידק אלים, והרופא שטיפל בו קבע שעל מנת לרפא אותו ישנו צורך מידי להסיר מבשרו את מקום העורלה! כששמעה זאת האם - הסכימה לדבר מיד, וכבר לא ראתה בכך מעשה של אכזריות.

למרבה הצער, הסרת העורלה לא עזרה לרפא את התינוק, אך המעשה הוכיח לאם שכאשר נמנעים מלקיים את המצוות על פי ציווי התורה - הקב"ה גורם לקיום המצוות בדרכים אחרות, הרבה פחות נעימות.

והחכם ישכיל לקיים את רצון ה' תמיד מתוך אהבה, ומתוך שמחה של מצוה, מבלי לחכות שהקב"ה יאלץ אותו בדרכים כואבות וקשות לקיים את רצונו.

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו".

(ויקרא יב. ג)

באחת השנים הוזמנתי להיות סנדק בברית מילה לתינוק יהודי בבואנוס איירס שבארגנטינה. לשם כך טסנו מלווי ואני מישראל לניו יורק, ומשם טסנו לארגנטינה.

כאשר עלינו למטוס בניו יורק בדרכנו לבואנוס איירס, מזג אוויר היה קר מאד וסוער, מי הגשמים הציפו את הרחובות ושלגים רבים נערמו בשדה התעופה. על כן התעכבו כל הטיסות היוצאות משדה התעופה, וכיון שגם הטיסה שלנו התעכבה, נאלצנו להמתין עד לחידוש הטיסות.

שעות ארוכות ישבנו וחיכינו לפינוי השלגים, ולאחר ששעות של המתנה עלתה בלבי פתאום המחשבה שאולי כל נסיעתנו הארוכה מישראל לארגנטינה היא לשווא, אם חלילה נגיע לברית באיחור.

אמנם ידעתי שבני המשפחה ימתינו לי במשך היום כולו עד שאגיע, אבל אם יתקרב זמן שקיעת החמה של היום השמיני להולדת התינוק ויראו שעדיין אני מתעכב מלהגיע - לא יוכלו עוד לחכות, וימולו את הרך הנוול גם ללא נוכחותי באירוע, וכך אפסיד את המצווה וכל נסיעתי תהיה לשווא.

כיון שהעיכוב לא היה בשליטתי ולא יכולתי לעשות מאומה כדי לרזז את הטיסה, עשיתי את השתדלותי בעניין והתפללתי לה' בכל לבי שיעזור לנו ויצליח דרכנו להגיע לברית בזמן.

בחסדי ה' הרבים הספקנו להגיע לאולם הברית סמוך לשקיעת החמה. בזריזות נימול הרך הנוול ואני זכיתי להיות הסנדק שלו. כשהסתיים האירוע התפללנו תפילת ערבית, ושבו לעשות את דרכנו בבואנוס איירס לניו יורק ומשם חזרה לישראל.

מברית מילה זו למדתי מוסר גדול - הנה לצורך ההשתתפות בברית המילה מסרנו מלוי ואני את נפשנו והרחקנו כה רבות על פני הגלובוס מתוך דאגה עצומה להשתתף בברית בזמנה ובמועדה, אם כן באותו אופן עלינו למסור את נפשנו בעבור

כל מצוה ומצוה שאנו מקיימים שתיעשה בזמנה ובאופן הראוי ביותר.



נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

קדושת הכהן

המספר לשון הרע על כהן עובר על מצות עשה של 'וקדשתו', שזהו ציווי לכבד את הכהנים [ויתכן שאף המקבל עובר בזה].

מן האוצר

מאוצרו של מו"ד הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א



חשבון נפש - כל יום!

"וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והוא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים" (ויקרא יג, א-ב)

ידוע ומבואר לכל, שנגע הצרעת בא לו לאדם עבור שנכשל בעוון לשון הרע (ערכין טו, ב), וכפי שמצינו בכתובים (במדבר יב, א-י) שמרים הנביאה אחות משה לקתה בצרעת על כך שדיברה לשון הרע על אחיה משה שפרש מאשתו ציפורה, ואמנם מרים הנביאה לא התכוונה לדבר בגנות אחיה ובכל זאת נענשה, קל וחומר שיהודי המדבר דברי גנאי נגד רעהו בכוונה תחילה, עתיד ללקות בנגע הצרעת.

מחלת הצרעת לא מופיעה ישירות על גופו של האדם, אלא תחילה נראים נגעים על קירות הבית, ואם האדם לא מתעורר לשוב בתשובה, הנגעים מתחילים להתפשט אל עבר כלי ביתו, ואם גם בזה לא היה כדי לעורר אותו, אזי הנגעים עוברים לבגדיו ולאחר מכן לעורו ובשרו (רמב"ם טומאת צרעת טז, י).

מהדרגתיות זו אנו לומדים על דרך הנהגתו של הקב"ה שכולה רחמים, שה' יתברך אינו ממחר להעניש את בניו אלא מעוררם תחילה בדברים המרוחקים מהם על מנת שישובו בתשובה, אך אם האנשים לא הפנו את לבם לסימן שה' שלח להם משמים, אזי נגע הצרעת מתקרב אליהם יותר ויותר. ומענין זה ניתן ללמוד שהקב"ה הינו ארך אפיים ורב חסד ואינו ממחר להעניש את החוטאים כנגדו אלא אדרבה, מחפש להעניק להם פתח להרהורי תשובה על מנת שישובו ויכפרו על מעשיהם הרעים.

ואומר על כך הרב מפונוביז זצ"ל שממחלת הצרעת יש לימוד מוסר גדול, שבתחילה מופיעים על קירות הבית נגעים קטנים, אך כשאדם לא מתעורר לתשובה הוא יכול היה להגיע לידי נידוי ויציאה מהמחנה במשך תקופה ארוכה עד שישווב בתשובה שלימה על מעשיו. ומענין זה ניתן להסיק ולראות שבשעה שאדם לא עורך חשבון נפש לעצמו, הוא יכול להתדרדר עד לבאר שחת. שלעיתים אדם נכשל בדבר קטן ופעוט אך כיוון שלא ממחר לחזור על כך בתשובה, יכול הוא במהרה להתרגל לחטא ולהתמיד בו, וכך להתדרדר מדחי אל דחי עד הדייטה התחנתונה ביותר.

משום כך יש לו לאדם לערוך חשבון נפש בעצמו דבר יום ביומו ולמחר לשוב בתשובה על חטאי אותו היום, וזאת כדי שהחטאים לא ישתרשו אצלו ויעשו חלק ממנו עד שכבר יהיה לו קשה לשוב מהם חזרה.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"איש צרוע הוא טמא הוא טמא יטמאנו הכהן בראשו נגעו". (י. מד)

צרוע הוא - ולא אמר צרעת היא.

אולי כי לצד שה' זלזל בו כל כך שהפריח צרעת בקרחתו ובגבחתו, זה יגיד כי טומאתו מרובה משאר נגעים הבאים בהצנע, כי ה' יחוש על כבוד הבריות, וזה מעשיו מוכיחות כי נמאס בעיני ה' ויסרו נגע כזה, רחמנא ליצלן, ולזה גמר אומרו בראשו נגעו לתת טעם לקריאתו כן "איש צרוע הוא" וגו', כי "בראשו נגעו".

מן המעיין



"וביום השמיני ימול בשר ערלתו". (י. ג)

יש לדקדק למה כתיב כאן "בשר ערלתו" ואילו גבי מילת עבד (שמות יב, מד) נאמר "וכל עבד איש מקנת כסף ומלתה אותו", ולא נאמרומלתה "בשר ערלתו". כך גם בגר שנאמר בו (שם פסוק מח) "וכי יגור אתך גר וגוי המול לו כל זכר".

ביאר החתם סופר זיע"א, שזה בא להורות לנו שישראל שהיה ערל ונימול, מכונה מכאן ואילך בגדר 'מל', וזאת משום שבאמת ליבו מהול לה' ורק היה ערל בשר עד שנימול. לא כן הגוי אשר למרות שהוא נימול עדיין הוא נקרא 'ערל לב' עד שיתגייר ויקבל על עצמו לנהוג כדת משה וישראל

לכן כאן לפנינו שמדובר בישראל נאמר "ימול בשר ערלתו" שאינו מל כי אם את בשרו, ואילו הוא בעצמותו מהול לה'. אבל בקונה עבד או בגוי שמתגייר ומלו עצמם לא נאמר "בשר ערלתו", כי כאמור במילה ממש מדובר ולא רק במילת בשר גרידא.

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת". (י. ב)

מכיון שהנגעים באים על חטא הגאווה וגסות הרוח המביאה לדיבורי לשון הרע, מדוע אם כן בימינו המחלה הזו נעלמה?

לשאלה זו משיב רבי משה מלכה בספרו "נטפי המים", שהיה כל עצמם של הנגעים לא באים אלא בכדי לפרסם את החוטאים בקהל עם ולהקיעם ברבים על מנת שיתביישו וישובו בתשובה שלימה.

אך כיום, לצערינו, שעוזבי התורה מתפארים בדרכם ובזים לכל דבר שבקדושה, שום תועלת לא תצמח מהנגעים שהרי לא תהיה להם בושה מחטאם וממילא גם לא ישונו בדרכם הרעה.

"ובשר כי יהיה בו בער ושחין ונרפא". (י. יח)

בספר "טעם ודעת", מבאר פסוק זה על פי מאמרו של רב זירא (סוטה ה); בשר כתיב ביה 'ונרפא' אדם לא כתיב ביה 'ונרפא'. ומפרש רש"י שם שמי שהוא רך ועניו כבשר, קרוב להתרפאות מיסורין הבאין עליו. אבל מי שהוא קשה כאדמה, אין רפואה למכותיו.

וביאור הדברים, שהאדם המקשה עצמו ואינו שומע לקול מוכיחים ומתעקש על דרכיו, הרי שאין לו תקוה שירפא מתחלואיו. רק מי שהוא רך כבשר ומכניע לבו מפני מוסריו, עליו נאמר 'ונרפא' - שיכול לשנות דרכו לטוב.

"ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא". (י. ז)

על פי פשוטו, מבאר בעל ה"מאור ושמש" זיע"א, האיש היהודי צריך לקדש את עצמו ואפילו במותר לו, וכל שכן שלא יתאוה לדברי מותרות, אלא עליו לספק לעצמו את הנצרך לו בלבד לעבודת השי"ת ולהשליך את המותרות.

והנה יודע הוא ששערות הראש הם מותרות בגוף, ולכן צריכים הכהנים בעבודתם לגלח את שערותיהם - להראות שאינם חפצים במותרות רק כדי הסיפוק בלבד.

ואם כן כשימרט ראשו של האדם לגמרי, עד שלא צומחים בו שערות, הרי זה סימן טוב שהוא השליך את כל המותרות ממנו, וזה לכשעצמו סימן טהרה, ומשום כך "ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא".



מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

ומוכלם בעיני הבריות. כך למשל, מריבות ובעיות בשלום בית, גורמות לבזיונות הדדיים בין הבעל והאשה, בין השכנים והקרובים, ולמרבה הצער הם גורמים נזק גם לילדיהם שלהם.

כלל יסודי הוא, שכאשר האבא אומר דעה אחת והאמא מתנגדת לה, או להיפך, וחילוקי הדעות הללו נעשים בפני הילדים, זה המירשם הבדוק למשברים ולדכאוניות המחוללים מהפכות שליליות אצל הילדים.

מקרה שכזה הובא לפני הגר"י זילברשטיין שליט"א, על ידי פסיכולוג חרדי המטפל בילדים שניכנסו למשברים.

הילד שטופל על ידו, היה תלמיד מצויין, ולפתע התדרדר בלימודיו ובהתנהגותו, וברור היה שמשוהו מעיק לו. מנהל הת"ת שבו לומד הילד העבירו לטיפול אצל הפסיכולוג, ועד מהרה התברר שהוויכוחים והמריבות התמידיות בין ההורים בבית, הביאו את הילד למצבו הקשה.

הפסיכולוג טען שכדי לרפא את התלמיד ולהוציאו ממצוקותיו, הוא צריך לדעת מה בדיוק קורה בבית; מה אומר האבא על האמא, ומה אומרת האמא על האבא...

כשחזר הילד לביתו וסיפר את הדברים לאביו, אמר לו הלה את הפסוק (דברים, כז, טז): "ארור מקלה אביו", ואסר עליו לספר לפסיכולוג את מה שקורה בבית. עכשיו הגיע הפסיכולוג בשאלה קשה אל הרב; האם מותר לילד לעבור על ציווי של אביו ולספר את הכל, או לא.

כך או כך, סיים הרב, ברור שיש בכך בושה רבה עבור המשפחה, ואוי לה לאותה בושה, ואוי לה לאותה כלמה.

סיפור ידוע מסופר בפיח המגידים על המשגיח הצדיק רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, משיבת "כפר חסידים", שבאחד הימים כששב לביתו ראה שזה עתה סיימה עוזרת הבית לשטוף את הרצפות.

רצה רבי אליהו להיכנס לביתו, אך הוא חשש מלצער את העוזרת שמא בצעדיו ילכלך את הרצפה. מה עשה? עמד הרב לפני הפתח וניקה את רגליו בקפידה רבה. הוא נעמד על רגל אחת ובדק היטיב את סוליית הנעל, אם לא נשאר בה שמץ של לכלוך העלול ללכלך את הרצפה המודחת. אחר כך הוא נעמד על רגלו השנייה, ובדק את נעלו האחרת. רק לאחר כל הבדיקות הרבות, נכנס הרב בזהירות רבה אל ביתו הקט.

העוזרת שראתה זאת מהצד, התפעלה כל כך - שהרי למול עיניה עומד המשגיח החשוב, אשר נזהר ביותר שלא לצער את העוזרת בעמל כפיה בנקיון הבית שבו היא משקיעה עמל ומאמץ רב.

הכבוד הרב שרחש המשגיח גם לעוזרת הבית, האשה הפשוטה שנשכרה בכדי לנקות את הבית, כן את הבית שלו שאליו הוא רשאי להיכנס בכל עת ובכל שעה שיחפוץ. אך לא. גם לבית שלו אין הוא נכנס עד שהוא מוודא שאין הוא פוגע בכבודו של מישוהו.

הכבוד הרב שרחש המשגיח זצ"ל לכל נברא, השיבו לו כבוד כפול ומכופל מצד כל מוקיריו ומכריו. הכל רחשו כבוד למי שכבוד הזולת עומד בראש מעייניו.

אוי לאותה בושה

לעומת זאת, מי שמזלזל בכבוד הזולת, גורם לכך שבסופו של דבר הוא עצמו יהיה בזוי

אילו נפנה באופן אישי לכל אחד מהקוראים, ונשאל אותו אם הוא מעונין / דורש שיכבדו אותו, התשובה בהחלט תהה חיובית. מטבע הבריאה שברא השי"ת בעולמו, שכל ברוא יחפוץ שהסביבה הקרובה אליו תעריך אותו ותכבד את מעמדו. כל אחד מאיתנו דורש שיהיה לו כבוד בסיסי. יתכן אפילו שכן אדם יעדיף לעבוד במקום שיכבדו אותו ויעריכו אותו (כמו עובד נקיון, למשל) ולקבל יחס אוהב, מאשר להיות עסקן ציבורי שהאזרחים אינם יודעים להעריך את מאמציו ואפילו הם מזלזלים בו.

הצורך לקבל את הכבוד, מוטבע בנו כאמור מבורא העולם. ומסיבה זו חז"ל הקדושים מצויים אותנו על שמירת כבוד הזולת: "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך". ומכיוון שהאדם צמא לכבוד, אזי קורה שלפעמים הוא מחפש את הכבוד בצורות שליליות, אך רבותינו גילו לנו את הדרך הפשוטה להיות אדם מכובד ואמרו: "איזהו מכובד? המכבד את הבריות" - אדם המחנך את עצמו להיות רגיש לזולת ולהיזהר תמיד בכבודו של הזולת, הרי שעל ידי כך הוא עצמו הופך להיות מכובד על כולם.

המסר ברור: בכדי לקבל כבוד מהסביבה - עלינו לכבד את הסובבים אותנו. להישמר ולהיזהר בכבודו של כל אדם ואדם, בכל מצב ומעמד.

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בבית מדרשו של כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, לא היתה כל אפשרות לשוחח עם הצדיק בכל ענין שאינו שייך באופן ישיר לסדר הלימוד של בני הישיבה. כל הפניות, הציבוריות והפרטיות נדחו ונענו לאחר סדר הלימוד, חוק ולא יעבור.

בני הישיבה התפלאו כשהצדיק רבי חיים זיע"א סגר לפתע את הספר שבו היה לומד, ויצא מהיכל הישיבה. איש לא רהרר ולא היין לשאול לפשר הדבר, שהרי הכל ידעו שיש דברים בגו. ובכל זאת, היה מי שיצא אחר הצדיק. היה זה שמשו של כ"ק רבי חיים זיע"א, שביקש ללוות אותו בדרכו. השמש צעד בעקבות הרב, עד שהרב נעמד בקרן אחד הרחובות כמי שממתין למאן דהוא. ואכן לאחר מספר רגעים, הגיח לאותו רחוב יהודי עשיר, שהתפרסם במיוחד בזכות קמצנותו הרבה. קמצן גדול היה העשיר ולא חילק מממונו לצדקה.

כ"ק רבי חיים זיע"א, פנה לעשיר וביקש ממנו שיפתח את כיסו ואת ליבו ויתרום מכספו לצדקה, אך הלה העמיד פנים ולא שמע בקול הרב והמשיך בדרכו. כ"ק רבי חיים זיע"א ציוה על השמש: "לך מהר אחרי האיש. רגעיו עלי אדמות ספורים ובקרוב ימות. דאג שהוא לא ימות מן העולם מבלי שתאמר עליו קריאת שמע!" מיהר השמש בצעדים חפזים אחר העשיר, מתוך ציפיה וסקרנות כיצד יפול דבר. וכדברי כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א - כך היה: כשהגיע העשיר לפתח ביתו, התמוטט ונפל ארצה ומת במקום. כעת, כשנתקיימו דברי הרב, קרא עליו השמש פסוקי קריאת שמע בשעת יציאת נשמתו.

כששב השמש לישיבה, קרא לו הצדיק ואמר לו: "צפיתי ברוח הקודש כי על העשיר הזה נגזר דין מות, אשר היה יכול להתבטל אם היה נותן כמה פרוטות לצדקה, שהרי נאמר 'וצדקה תציל ממות'. משום כן בקשתי ממנו לתת מכספו לצדקה, כדי להצילו מדין מות. אבל לצערי, גם את חבל ההצלה הזה לא אחז האיש, כי התעקש להשאר בעונו, ולא ניצל. ידעתי אפוא כי קיצו קרב, לכן, ביקשתי ממך שתלך אחריו ותעמוד לידו בשעת יציאת נשמתו, ותאמר עליו קריאת שמע כדת וכדין. כך שלא ימות בלי קריאת שמעך ולכן שלחתי אותך ללכת אחריו". השמועה על מותו הטראגי של העשיר הקמצן, עשתה לה כנפים בכל רחבי העיר, הכל הכירו בערכו של הצדיק שצפה נסתרות ברוח קדשו, ובייחוד הכירו הכל עד כמה גדול כוחה של צדקה.

על פי המסופר, מאותו יום ואילך, בכל בית יהודי במוגאדור, היתה מצויה "קופת צדקה של רבי חיים פינטו". בכל הזדמנות כשיצאו לדרך, לפני הדלקת נרות או בשעת צרה ח"ו, שלשלו מספר מטבעות לצדקה, שהרי כבר נאמר "וצדקה תציל ממות".